

Hansestaden Visby

Hanseatic Town of Visby
Inscribed on the World
Heritage List in 1995

Visby ringmur

Ringmuren är Nordeuropas äldsta bevarade stadsmur och den enda i Norden. Den byggdes omkring 1250 som försvars- och tullmur. Då var den fem till sex meter hög och omkring 3,4 kilometer lång. Efter inbördeskriget 1288 höjdes muren till cirka nio meter. Tornen byggdes under tidigt 1300-tal.

Till försvarssystemet hör vallgravarna utanför muren. De är en viktig del av världsarvet. Idag är "gravarna", som de kallas lokalt, ett grönområde med gångvägar och vackra vyer. De är ett populärt rekreativområde för alla åldrar. Längs den markerade stigen finns skyltar som berättar om murens olika delar.

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala utvecklingsfonden

1 Slottsterassen	18 Helge And's ruin
2 Hamnplan	19 Norderport
3 Donners plats	20 Rackarbacken
Turistbyrå/ Tourist Information	21 Dalmansporten
4 Burmeisterska huset	22 Kyrkberget
5 Bibliotek/Library	23 S:ta Maria Domkyrka
6 Museum	24 Stora Torget
7 Lilla Strandporten	25 S:ta Katarina ruin
8 Gamla Apoteket	26 S:t Lars och Drottens ruiner
9 Almedalen	27 S:t Hans och S:t Pers ruiner
10 Kruttornet och Fiskarporten	28 Österport
11 Botaniska trädgården	29 Skolporten
12 S:t Olofs ruin	30 Kajsarport
13 S:t Clemens ruin	31 Söderport
14 Snäckgårdsporten och Väktargången	32 Skansport
15 Göransporten	
16 S:t Nicolai ruin	
17 S:ta Gertruds ruin	

Världsarvets gräns

- Vandring runt Visby ringmur/
- Vandring i världsarvet

0 200 meter

En vandring i världsarvsstaden Visby

Börja gärna vandringen i stadens sydvästra hörn där Visborgs slott låg. Slottet byggdes på 1400-talet och sprängdes 1679. På **slottsterassen (1)** finns en modell av slottet.

Promenera Strandgatan fram och stanna till vid **Donners plats (3)** med **Burmeisterska huset (4)** från 1650-talet. Tidigare fanns södra hamninloppet här och i Turistbyråns källare finns rester av ett medeltida försvarstorn.

Strandgatan har samma sträckning som under vikingatiden och var det medeltida Visbys viktigaste stråk. Längs gatan stod köpmännens packhus tätt. Ett välbevarat exempel är **Gamla Apoteket (8)**.

Utanför strandmuren finns **Almedalen (9)**. Där låg tidigare den medeltida hamnen. I parkens utkant reser sig **Kruttornet (10)**, ett vaktorn som markerade det norra hamninloppet. Tornet byggdes 1152, cirka hundra år innan ringmuren.

Fortsätt på Strandgatan innanför muren och vidare till **Botaniska trädgården (11)** med **S:t Olofs kyrkoruin (12)**. Gör gärna en avstickare upp mot Tranhusgatan och **S:t Clemens kyrkoruin (13)**.

Vandra vidare norrut till **Snäckgårdsporten** och **våktargången (14)**. Klättra upp i tornet för en fin utsikt. Följ muren bort från havet och titta på valvbågarna som bar upp skyttegången innan muren höjdes på 1300-talet.

Göransporten (15) leder ut mot S:t Görans ruin som var de spetälskas kyrka och därför låg utanför stadsmuren. Här finns valet att svänga av på Svartbrödragatan för att komma till

S:t Nicolai ruin (16), resterna efter dominikanernas konventkyrka. Snett mittemot ligger **S:ta Gertruds kapell (17)** från 1400-talet. Lite längre fram reser sig ruinerna efter **Helge And (18)**, en åttkantig kyrkobyggnad.

Alternativet är att fortsätta längs ringmuren för att komma till **Norderport (19)**, en av stadsmurens ursprungliga portar.

Vandra vidare uppför **Rackarbacken (20)** och njut av utsikten på platsen där bödelns medhjälpare, rackaren, bodde.

Fortsätt Nygatan fram och upplev en tidsresa. Klinten i Visby bebyggdes med små stugor för den fattigare befolkningen under sent 1700-tal. Området är väl bevarat och skyddat som byggnadsminne. **Kyrkberget (22)** bjuder på en storartad utsikt. Nedanför reser sig domkyrkan **S:ta Maria (23)**.

Från domkyrkan leder Södra Kyrkogatan till **Stora Torget (24)** där ruinen efter **S:ta Katarina (25)**, franciskanernas konvents kyrka, utgör en fantastisk kuliss.

Ta S:t Hansgatan mot norr och kom till **S:t Lars** och **Drottens (26)** kyrkoruiner, eller gå mot söder och hitta S:t Hans och S:t Pers (27) hopbyggda kyrkoruiner.

På din vandring genom Visby upptäcker du också en levande nutida stad. Stanna till, ät och drick något, gå på museum, i affärer och prata med människor som lever och verkar i staden. De är dina bästa vägvisare i staden som förenar då och nu.

Hansestaden Visby

Ett världsarv är ett kultur- och/eller naturminne som är så värdefullt att det är en angelägenhet för hela mänskligheten. Världsarven ska vårdas och bevaras för framtida generationer.

Hansestaden Visby upptogs på FN:s världsarvslista 1995. Världsarvet omfattar staden innanför murarna inklusive angränsande grönområden. Unescos motivering lyder:

Visby är ett särskilt framstående exempel på en nordeuropeisk muromgärdad medeltida handelsstad som på ett unikt sätt bevarat sin stadsbild och sin synnerligen värdefulla bebyggelse, som till sin form och funktion klart uttrycker denna betydande mänskliga bosättning.

Karaktäristiska drag

- Stadsplanen med det medeltida gatunätet, med vikingatida ursprung, som finns bevarat både över och under jord.
- De medeltida packhusen vilka tjänade som affärslokaler och varulager åt stadens köpmän.
- Ringmuren med dess vallgravar byggdes av kalksten under 1200- och 1300-talen. Muren är 3,4 kilometer lång. 27 marktorn och nio sadeltorn är bevarade.
- Kyrkoruinerna är tolv till antalet. Kyrkorna uppfördes i romansk och gotisk stil under 1200- och 1300-talen och övergavs i samband med stadens tillbakagång och reformationen på 1500-talet. S:ta Maria domkyrka är den enda intakta kyrkan från medeltiden.
- Den välbevarade trähusbebyggelsen i stadens östra delar där gaturummet präglas av hus och gårdstomter från 1700- och 1800-talen.
- Stadsbild och stadens utformning präglas av en topografi med dramatiska höjdskillnader. Den medeltida staden har bevarats och kompletterats med tydliga årsringar och funktioner fram till nutid.

